

Селалад

ISSN-0235-1366

6+

selaad.ru

№ 1 2025

Наджгоанцхой бутт

Чагарга лоа

Чагарга лоа! Чагарга лоа!
Клай ба отара бада, доа.
Клай я беша ягла хьайба,
Беша багла боал а клай ба.
Клай да наькъаш, гувнаш, лоамаш,
жлали, цун бу, тха вир, гамаж.
Клай да лагла а - лоа улл коа.
Чагарга лоа! Чагарга лоа!

Илли

Хьувзаш, ткьов елхача
ийттача блясти,
Шув баккха хьунагла
ма болхар истий.

Иташта хьалха вар
дог кура Бахьа,
Бахьайна ги боаллар
бух шера бахьа.

Мукх

Гой, бели мо лажагла
ба хланз мукх.
Цу кхай юкье, лодежа,
дейра са мукх.
Юакъинга болаш санна
бар цун мукъ.
Мукх тлаюлларгья цунна,
моакха мукх.

Март

Шан къандаш елх –
тладамаш юлег.
Сийрдагла ба малх.
Оалхазараш дек.

Болабеннаб март –
наьха деагроз.
Ла дладоалаш латт,
клорда-м даьдар из!

Лай гувнаш

Шийла денош,
Сийрда денош,
Эргадаьннад
Чоагга ценош.

Іехаш санна,
Хьун чу цюлаш;
Михо хьаду
Чоалпай холаш.

*Булгучанаькъан Аиша,
Сурхо тІара ООШ,
5 «б» класс.*

*Кусенаькъан Мухьмад-Амина сурт.
гІ. Наьсаре, УЦ «Дийлла дуне».*

*Налганаькъан Амиляй сурт.
гІ. Наьсаре, УЦ «Дийлла дуне».*

Са соалоз

Іа тІаденад.
Лай мажарг бу,
Деш мо хьовла.
Са соалоз я,
Масса йоагІаш,
ДІаходовла!

*Хучбаранаькъан Амина,
Сурхо тІара ООШ,
5 «а» класс.*

КIиръе яхача деша маIан

Вай метта юкьера дицденна дIадо-
алаш латтача дешаех цаI да кIиръе яхар.
Цох тара дола дешаш вай метта юкье ле-
лаш да, каст-каста оалаш нийслу кIирвенна
бIарахьежар яха дешаш. Масала, ала йиш
я: «КIаьнка дувчачунга ладувгIаш, цунна
кIирвенна бIарахьежар да». Оалаш ний-
слу ший ши бIарг тIакIирбаь яха дешаш
а. Укхаза йоалае йиш я укх тайпара пред-
ложени: «МелIа санна ши бIарг тIакIирбаь
латтар из, шийга лувча вешийна». Лакхе
йоалаяьча шинна а предложенена чухьа,
кIирвенна, кIирбаь яхача дешай маIан да,
эрсий меттала аьлча, пристально, пронзи-
тельно яхар санна.

Уж дешаш тахан а вай метта юкье ле-
лаш да, кагехбарашта ца хойя а, боккхагI-
чар оалаш хаза йиш я уж. Бакъда царбар
санна овла бола кIиръе яха дош ховш наг-
гахьа мара саг вац. Кхыметтел вай дошлор-
гаш оттадаьча Iилманхошта а довзаш хин-
надац (дага ца дохаш диса а хила тарлу)

лакхе хьоахадаь дош. Таренаькъан Лиляй
шин дошлорга тIа, Оздой Рамиса орфогра-
фе дошлорга тIа, Куркъанаькъан Аламбика
дешай маIан луча дошлорга тIа кIиръе яха
дош доацаш да. Фу яхилга да из? Дувцаш
дола дош тIемхой е чарахьий метта дукха-
гIа лел. Эрсий меттала аьлча прицелиться
яхилга да из. Масала, ала тарлу: «ТIавоа-
гIача моастагIчоа тоха дагахьа, эскархоша
шоай топаш кIирйир». Чарахьий меттала а
хила тарлу из: «Лийга тоха аьнна ше кIиръ-
яь топ, Iохийцар чарахьа», и. кх. дI. Тахан
цунна когаметта дукхагIа леладу дош да
хьожаяь: топ хьожаяь техар, хьожаяь лаьт-
та йоккха топ яланзар.

Сона хетачох, из дош дуккха къаьна-
гIа да ший синонимел. цудухьа дицлуш а
латт. Из дийнде, меттаоттаде деза аьнна
хет сона. Цу гIулакха де дезар хала хIама
дац. ДукхагIа леладе деза из бувцача мет-
та а йоазонна а юкье, дошлоргашта юкье-
дахьа деза.

Хамхой Жимсари

Соти

Ара чоагла баъде я,
Сатосса ха гаъна я.
Сомаваъннав зламига Соти,
Цлогла детташ: «Хути», - яхаш.

- Ва фу даъд хьона?
Ва фу деза хьона? -
Корзагъяънна нана кхест.
Теве глерташ, цо из хьест.

- Корта лазий хьа? Лазий че?
Хьаелла баге, хьажийтал,
Еннаий къамаргаш цле.
Е йовхараш хиннайий?..

Дайнадий-хьогI унзара гла?
Ганахьа яйнайий-хьогI ча?..
Хила мег, цох кхеравенна
Велхаш ва из, сомаваънна.

Корта лестабу зламигача Соте,
Юха а йоах цо: «Хути, хути!»
Маънге тIара из Iовоал,
Пелг дIахьекхе, уйча воал.

Нана цунна тIехьайода.
Сотена дезар фуд ха деза.
Уйчен юккье клаьнк дIаотт,
Шоалорг наIарах из гIарт.

Нанас гIо ду нIл хьаелла,
Цу чу латтача хударий яъна,
Ший зламига бушиг теке,
Велалу из: «Хути», - аьнна.

ХIанз-м нанас кхетаду,
Сотена дезар худар да.
Худар диэ клаьнк дIавуж,
Наьнага гIанахьа велакъаж.

Iарчакханаькъан Сали

«Баге дIакъайла хинна мара...»

- Урокага кийчавар малав?- хаьтгад хьехархочо.

Кулг айдеш, йистхулаш саг хинна-вац.

- Яни, Iомаяьий Iа урок? – юха а хаьтгад хьехархочо.

- Iомаяьяц, - аьннад кIаьнка.

- ХIана?

- Цамогаш хиннавар со, - бехках кIалхарвала эттав дешархо.

- Фу даьдар хьона?

- Са хьалдоалар са, минот дIаяха мара.

- Мишта дисар из хьал ца доалаш? – тIавийрзав хьехархо.

- Баге дIакъайла хинна мара, хьал-м доалар, - яьхад Яне.

Гудантанаькъан Д. сурташ

«Сурхо тIа а я хьона...»

Латгача автобуса чу хьа-чухьежай йиIиг:

-Iаьлий-Iуртарча ишкола юхеIолла йодий ер?

-А. Из кхыча оагIорахьа я, - корта лостабаьб воккхача сага.

-Хьайолле, Сурхо тIа а хьона ишкол, - яьхад из йиIиг хоза хийттача Яне.

Р-алап

Январь бетта пхи шу доал Алима,
 Хланз диъ даьннад, пхелагла ...
 Цунца ловзаш хулар, коаналарга
 Зламига, доккха бераш гонахъара.
 Масала: соалозаца гувнах,
 Ючувоагла майра
 Р-алапо толхаду,
 Цун мел дола хлама.
 Йишийна из эглазъух,
 Цун цли я Марина.
 Алимага цлогла ух:
 - Хьо мичай, Малина?
 Маринас йоах:
 - Мотт толабе,
 Сигала урагхъажа! -
 Дикача дешархочо санна,
 Ешар цо байт шаърра.
 Алал Алим рак е ручка,
 Юмош Алим деша.

Алал тлаккха метро,
 Дадайца метро глогва ала.
 - А, - жоп лу Алима говза,
 Новкъосташца глогва ловза.
 Атта-м дац ала тлехкар,
 Пандар, члондар, халхар.
 Цхъа тамашне хлама хилар,
 Іан хьалхарча бетта.
 Ший йишийга Іиршинг даьлча,
 Аьлар Алима Маринайга:
 «Дуккха шер-р-р-ашка яха».
 Селхан цунна, цхьаккха дарах,
 Магацар из ала.
 Хланз-м деза цунна Р-алап,
 Хехкалу цлогла детташ.
 Іурра воал соалозаца ара,
 Вахаш ва Р-Р-Россе из.
 Дешаргда пхиашца,
 Алапаш Іомадарца.

Лабтто шийдар длаэцаргда

Яхаш-лелаш цхъа кхалсаг хиннай. Цаг мара воI хиннавац цун. Да воацаш, кхеваъв цо из. Цхъан дийнахъа воIа хабттар наьна-га:

- Массане дай ма бий, са хIана вац да?

- Кхелхав хъа да, - жоп делар нанас.

- Фу яхилга да из? Кхы вIалла воагIаргваций из вайцига?

- Из вайцига воагIаргвац, амма вай-м гIоргда из волча.

Раъза хиланзар зIамига саг:

- Аз цхъаннега дехар даьдацар се мал-хаваккха аьнна, бакъда, со вахаш вале, са вала безам бац. ХIанз со вода, вIалла саг ца леш йола моттиг лаха.

Дукха дехар дир цунга нанас, из юхаваккха гIерташ, хIаьта цо цунга вIалла ладувгIа тиганзар. Дерригача дунен гобаьккхар цо, ше мел кхаьчача хетташ:

- Валар дий укхаза?

- Да, - жоп лора цунна, дIа мел кхаьчача метте.

ГIайгIане вийрзар зIамига саг, ца леш йола моттиг цхъаннахъа йоацилга кхета-даьчул тIехъагIа. ДIахо хетташ, дIаваха лаьрхIар цо. Цунна духъала нийсбелар йоккха муIаш йола сай. Цигга саьга делар цо ший хаттар:

- Хьона йовзий саг ца леш йола моттиг?

- Цу тайпара моттиг яц, - аьлар саьво - бакъда, са муIаш сигала кхаччалца, со лергбац; уж сигала кхоаче, лергба. Хъай безам бале, соца Iе. Лергвац хьо, со мел бах.

- А, - аьлар зIамигача сага, - вахе, даим ваха веза, вала-м се ваьхача а йиш йолаш вар со.

ДIахобихъар цо ший никъ. Водаш-водаш, лоамашта юхекхъар из. Лоам тIа ягIаш Iаьржа хъаргIа яйра цунна, зIок хъекхаш, бедаргаш шувнах Iочукхувсаш, цIенъяла гIерташ.

ХъаргIанга хабттар цо:

- Алал, нах ца леш йола моттиг йовзий хьона?

- Йовзац, - аьлар хъаргIо. - Ер шув са бедарах хъалбизача, тIаккха лергъа со. Хьо соца Iергвале; со мел ях, вахаргва хьо.

- А, - аьлар вокхо, - вахаш вале, мас-саза ваха веза, вала-м се хъавенача метте а йиш йолаш вар со.

Ший никъ дIахо дIабихъар зIамигача сага. Водаш-водаш, форда тIа кхаьчар из. Дукха лийлар дIа-юха ухаш. ХIама дацар гуш. КхоалагIча дийнахъа цхъан къегача тIадама бIарг тIаэттар цун. Юхе дIатIава-хача, зIамигача сага бIаргадайра, кизгах даь цIа. НиI хъа а йийлла, дIачуваьлар из. ЦIенъюкье ягIаш, чIоагIа хоза кхалсаг бIаргаяйра цунна. Цу кхалсага хозалах малх хъагаргбар. БIаргагушшехъ, хаттар делар хъаьшас:

- Хозаяр, валарах кIалхарвала воалл со, хьона йовзаш йий-те нах ца леш йола моттиг?

- Цу тайпара моттиг яц, - аьлар кхалсага, - хьона сenna еза из? Соца Iергва-кх!

- Аз лийхар хьо яц, аз лехар саг лергво-аца моттиг я. Иштта децаре, се ваьхача Iий-на хургвар со.

Кхалсага аьлар:

- Лабтто шийдар дIаэцаргда, хьо хье а раьза хургвац массаза ваха. Са фу ха яьн-най алал?

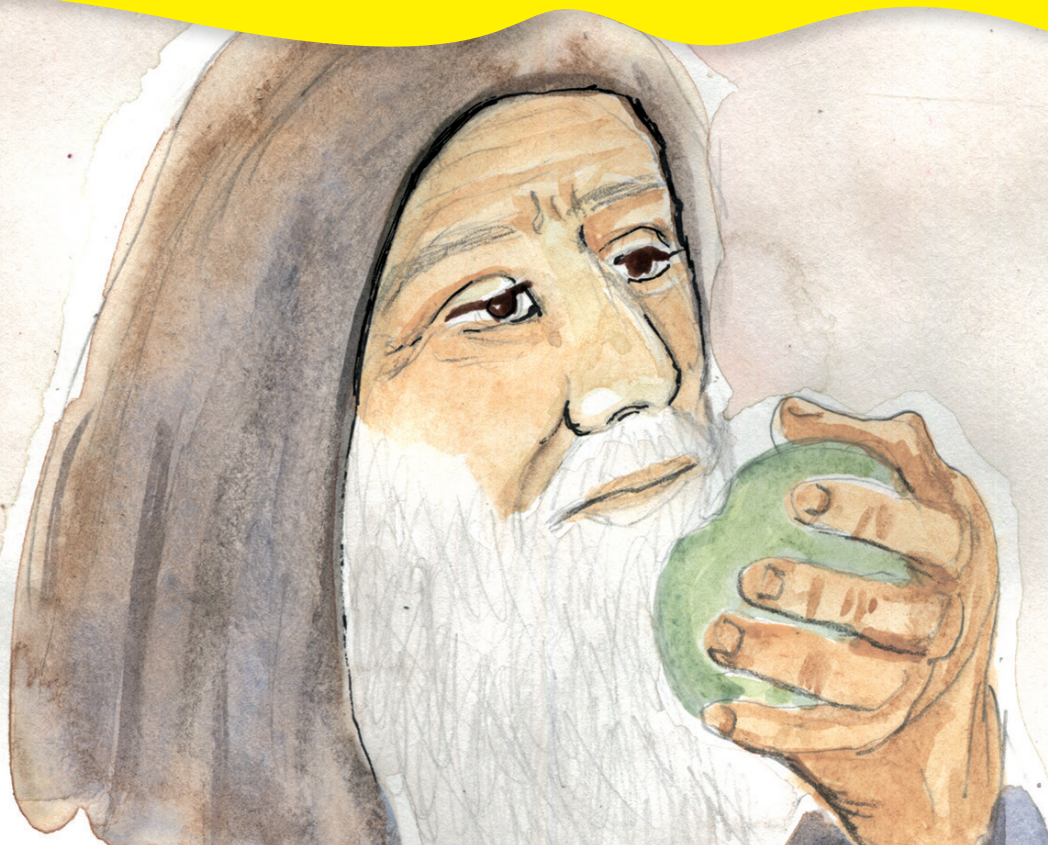
ЗIамсаг бIарахъежар цунна: кьонача йиIий хозало валар дицдир.

- Даьннадале а, эггара дукхагIа пхийт-та шу даьннад хъа, - аьлар цо йоIага.

- Даьннадац, - жоп делар кхалсага, - дуне кхоллача дийнахъа яьй со. Са цIи Хо-зал я, со цIаккха къа а лургъац, лерг а яц. Хьо Iе йиш йолаш ва соца, амма хьо-хье раьза хургвац, лабтто шийдар дIаэцаргда.

Дув биар вокхо, из ютарг ма яц, аьнна.

Иштта цхъана баха хайшар уж. Дукха шераш дIадахар, сахъаташ мо чехка. Дукха хIама хувцаделар лабттан букъ тIа. Дукха

адам кхелхар, дукха бераш малхадаьлар, хлаьта вай турпалхо зувш вацар длауха шераш. Уж шиь влалла хувцалуцар, хоза а бар кьона а бар. Эзар шу даьлча, цленгахьа салестар зламигача сага. Аьлар цо йолага:

- Сай наьнах а гаргарча нахах а бларгтохаргбар аз.

- Цар-м тлехкаш а йиса хургьяц хьона лаьттан клалха, - аьлар кхалсага.

Члоагла корзаглаьлар зламсаг.

- Ia фу дувц! Кхо-диь ди мара мичад со укхаза вола, фу хинна хургда царех?

Кхалсага аьлар:

- Аз аьннадар хьога, лаьтто шийдар длаэцаргда. Длагло, бакьда фуннагла мара ца хиларах, хье бехке велахь.

Тлаккха кхо Iаж длаховдабаь, тлате-хар цо:

- Хьай члоагла саготделча, буаргба Ia.

Кхалсагаца Iадика йийца, из длавахар. Водаш-водаш, хьаргла яьгла лоам байра цунна. Клоага чу, шувна йист хьалйизза, бедар уллер, цу бедаргаш тIа, еррига йокьа а енна, кьайг уллер. Бларгашта боад техар зламигача сага. Юхаверза лаьрхIар цо, цхьабакьда лаьтто длахо длаозавир. Водаш-водаш, сай байра цунна, сигала кхаччалца муIаш йолаш, бала ха тлакхача, когаш тIа халла уралатташ. Зламигача сага

кхетадир, ше цленцара кьаьстача денз, дукха ха-зама яхалга. Длаховахар из. Ше ваьча а ваьхача а длакхача, ший гаргарчарех цхьа саг кораванзар цунна. Дукха лийлар из, наха ца вовзаш. Тлаккха кхийтар цох воккха саг. Цунга кодабир зламигача сага ший бала, ший нана хаьттар цо цунга. Воккхача сага аьлар:

- Из кхалсаг ювцаш хезай сона сай даь даь-даьшкара, амма цун воI мишта хила тарлу, тахан дийна волаш?

Дерригача дуненна цIи хезар зламича сага. Из бларгавайнар цец а унзара а воалар. Лелаш, лелаш, саготденна; ше ваьха моттиг йолча юхавера из. Дукха хIама дагадехар цунна: ший нана а, новкьостий а, ший бера ха а; тлаккха, ший тIорме чу баьлла Iаж хьалбаьккха, царг техар цо. Гошка кхаччалца мож тIаяьлар цунна. ШоллагIо-ла Iаж биача, гож мелделар, IовIашкавахар. Ког а кулг а хьоалуш вацар из. ЮхегIолла IотIехвоалача клаьнкага кхайкар воккха саг:

- Дукхаватарг, укх тIорме чура Iаж хьакховдабе сона.

Цу Iажах царг тоххашехь, са даьлар воккхача сага. Ерригача юрто дIавеллар из.

Таржам даьр Iахилганаяькан Зарета

Горчхананайкхан Хасолта Бадрудина 60 шу дизарга

Хьамсара бераш! Укх кердача шера хьалхар-ча бетта 31-ча дийнахьа 60 шу дуз ГалгІай халкъа йоазонхочун Горчхананайкхан Бадрудина. Из шоана дика вовз аьнна хет сона. ЙІаьххача хана, цо болх бир шоана лаьрхІа арадоахача берий «Селаг» яхача журнала редактор, воккхагІвола редактор, керттера редактор волаш. ХІара арадоала журнал

сакьердамегІа хилийта гІерташ, цо язйора байташ, дувцараш, сихаолараш, ховли-довзалеш. Таражамаш дийя, гІалгІай меттала доахар ингалсий фаьлгаш, лелайора «Мотт беце, къам а дац» яха оагІув. Тхоай цІерах а шун цІерах а из цу доккхача таьрахьаца даькъала а вувцаш, оаха тахан юха дагайохийт шоана цун цхьа байт.

Лайх яздаь илли

Диллад лоа, диллад лоа;
Укх вай коа, укх вай коа.
Кхыметтел вай лоалахошка
Лоа дилла латт хьажкІий доа.

Чоалпаш кхест, чоалпаш кхест,
Сигале яьккха чоалпаш кхест,
Цхьацца-цхьацца Іо а легаш,
Берий бушилгаш цар хьест.

Бушилгаш, басилгаш,
Басилгаш, бушилгаш,
Берий-керий бушилгаши
Басилгаши хІанз цІелест.

Бераш дел, бераш дел,
Царна лайво гІозал тел.
Иштта доккха лоа дилландаь,
ЙиІигаш, кІаьнкаш ловзаш лел.

Хамхой Дауд

Хургья езаш...

Вий-вола
Ца луш ахча,
Дялочкядаыд
Нане бохча.

Берий са цох
Мукьадаргда,
Шоай нанена
Баркал арга.

Кхоачадалар
Ца а кхераш;
Ахча деле
Хьастал бераш!

Езаргья хьо
Царна члоагла,
Ахчанца да
Дикай длоагла.

Хьай камоаршал
Гучаяккха,
Царна езаргья
Хьо тлаккха.

Бераш лаха
Горгда тика,
Гургда нани
Йолга дика.

Хьадергда цар
ла мел яхар,
Сийрдадоаккхаш
Нане вахар.

Дяде воалл со...

Нани, сога
Гар ма ел.
Блар дядувш,
Со беша лел.

Доттаглаша,
Хинна тоам,
Хозийтаргба
Мерза хоам.

Юаш хилча
Блара тлум,
Члоагларгья са
Дегла тлум.

Сомаш бича
Иштта гул;
Сона, наха
Пайда хул.

Вагларгвац со,
Мекьал еш.
Дяйогларгья
Сомий беш.

Денош говраш
Санна долх,
Ужаш хозде
Бу аз болх.

Хьалкхебергба
Мерза боал,
Дика дергда
Цунна доал.

Гудантанакъан Д. сурташ

Благинина Елена

Вошилг Юмавергва

Маьчеш, йила латта,
Хьатлаювх аз атта.
Соца лемав говза
Вошилг иккаш йовза.

Ер я аьтта кога,
Хьакховдабел сога,
Ер я аьрда кога,
Ма хоза тов хьога!

Маьчей дале гувнаш,
Ухаш цле-клай шувнаш,
Догла делхе ара,
Езац калошк мара.

Ер я аьтта кога,
Хьакховдабел сога.
Ер я аьрда кога,
Ма хоза тов хьога!

Фега лелаш

Арадоалаш, кьона фулг,
Хьалацалахь наьна кулг.
Малав эцаргдар хьо хьал,
Кхерам хуле кога клал?

Гусарова Татьяна

Букали

Хьайбаша йоах: «Иббали,
Ма лакха я букали!»
Хьун чу мел дар довза отт,
Бакьда тохац царна мотт.

Гуданганькъан Д. сурташ

Салиханов А.

Атиганаькъан Сосланбека Муса

Ха сиха йода, бакъда тѐма шераша яь човнаш из дѐлабнна 80 шу дизача а ерзаш яц. Цар каст-каста дагайохийт шоаш, миллионаш байнача наьха дукхалца, де доацаш, каш доацаш бисарашца, турпалал гойташ лаьтгача советски салтечоа, эпсарашта дегѐлача сийленгашца, чурташца. Дийнабараш санна дагабоагѐаш хила беза вайна, тахан вайца боаца тѐма доакъашхой а. Царех ва Атиганаькъан (Хамхой) Сосланбека Муса.

Муса ваь хиннав 1927 шера Наьсарен кхален Дошлакѐий-Юрта, нийсагѐа аьлча, Буро чу (Крепосте). Цун да наха вовзаш, юрта лоархѐаш саг хиннав, мурдий тхьама-да а волаш. Мехкаца дика-во декъаш, наьха дагара волаш, цар оагѐув хьаллоацаш, ваьха саг хиннав из. Цунна тешал деш да, цо Граждански тѐма юкѐе дакъа а лоа-цаш, кердача ѐаьдала никъ кѐоабалбаь хилар. Мусай нана Гѐалмистерча ѐалбаканаь-къан (Тѐумхой) Калимат яхаш хиннай.

Ялх вошеи кхо ѐишеи хиннад цу цѐагѐара хьадаьннараш. Советий ѐаьдала ше-рашка ваьча Мусай аьттув баьннаб дунен дешар деша. Вай мехка хьалхара ишко-лаш, интернаташ хьалѐеш, нах дешара, вахара сердалонна тѐабийрза ха хиннай из. Кхыметтел лоамашка уллача Оалкама а кхаьча хиннай хьалкхеташ латгача маьлха зѐанараш. Мусас цу юрта хьайийлла хиннача интернате 7 класс яьккхай.

Муса а цун дай а Хамхой тайпан хиннаб. Мишта нийсденнад цар тайпан цѐи Ати-ганаькъан хилар? Вайна ховча беса, советий ѐаьдало бѐаьхий нах бохабеш хиннаб. Мусай даь-даь да Зовли хиннав, цун воша – Зархмат. Цу хана уж Наьсаре баьхаб. Гѐазданаькъан цѐерахча урам тѐара цѐермашина станци ѐола оагѐув цар доалахьа хиннай. Сона дагадаоагѐаш, цу урам тѐа чѐоагѐа хоза, кѐаьнарча хьисапе даь цѐа дар, ши гѐат долаш. Со зѐамига волаш, Наьсаре эггара ѐоккхагѐа а дикагѐа а ѐола аптека яр цу чу. Из цѐа Мусай даьй хиннадар. ѐаьдало дѐадаьккха, юкѐарадерздаь хиннад из. Зовле цига тика а хьайра а хиннай, болх беш нах а болаш. Из бахьан долаш кулак а ваь, Буро тѐа дѐавихьа хиннав из, цул тѐехьагѐа де доацаш вайна а вайнав.

Сийлахь-боккха Даьймехка тѐом хьайнача хана, Муса хиннав 10-ча иччархой гвардейски дивизена юкѐе. Цо дакъа лаьцад Донбасс, Таганрог, Днепропетровск, Курск яха шахьараш мукъайоахача. Садекка майрал гойташ хиннача Мусайна дук-ха а деза а тѐема совгѐаташ деннадар. Царех яр Сийлахь-боккхача Даьймехка тѐема 1-гѐа лоархѐам бола орден, 3-гѐа лоархѐам бола Сийлен орден, 3-гѐа лоархѐам бола Кѐахьегама сийлен орден, Жукова цѐерагѐа майдилг, кхьяраш.

1948 шера Яндарерча Хьоашаланаькъан Хьамида Лейла ѐоалаю цо. Мусайи Лейлайи хиннад ялхайтта бер: итт кѐаьнки ялх ѐийиги. Цѐхан сесага даь хиннад уж шедар. Сибрера цѐавеначул тѐехьагѐа, из болх беш хилар Наьсарерча цѐермашина станце товарни отделене.

Кхозза Хьажѐа вахавар Муса, эггара хьалха водача хана из 80 шерал тѐехьаьн-навар. Атиганаькъан Сосланбека Муса кхелхав 2014 шера.

Инкали, пиллеи, маймали

Паччахьал де мала хор-жаргвар-те, яхаш, шоайла дага-дувлаш хиннад оакхарий. Пилло а инкало а кьовсам баьккхаб, ше-ше дега а низа а толаш хеташ. Амма маймало аьннад: уж шаккха а цу гулакха пайдана дац: инкал кхыметтел ший моастагашта эгазьяха ховш яц; пилла – хьакхий хурска а духьалъотталуц, цунах кхераш.

Кюанолго яхачох, цхьайолча хана лоадам боаца хлама а тоьаш хул, доккха гулакх дохаде.

Дергдоацар дувцаш вола саг

Цхьа мужге, лазар кхийтта, леш латташ хиннав. Лораша шоай де новкъостал дац аьлча, даьлашка кхайкав из, ше цу лазарах верзе, лаьамат аллал доккха совгаташ дергда ше, аьнна. Цу хана цунна юхе нийсьеннача фусам-нанас хаьттад:

- Малагча ахчах кхоачашде лаьрхла ва хьо лаьха мел дувцар?

Леш уллачо жоп деннад:

- Духхьал согара напала дакхар духьа, сона моаршал лургда моташ-м яц хьо цу даьлаша?

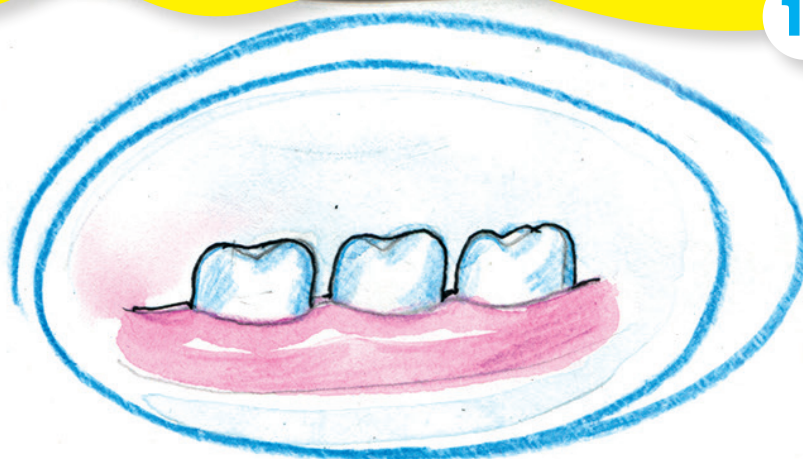
Кюанолго яхачох, цхьавола саг сихлу ше бокьонца дергдоацар нахалдаккха.

Таржам даьр
Iарчакханаькъан Сали.

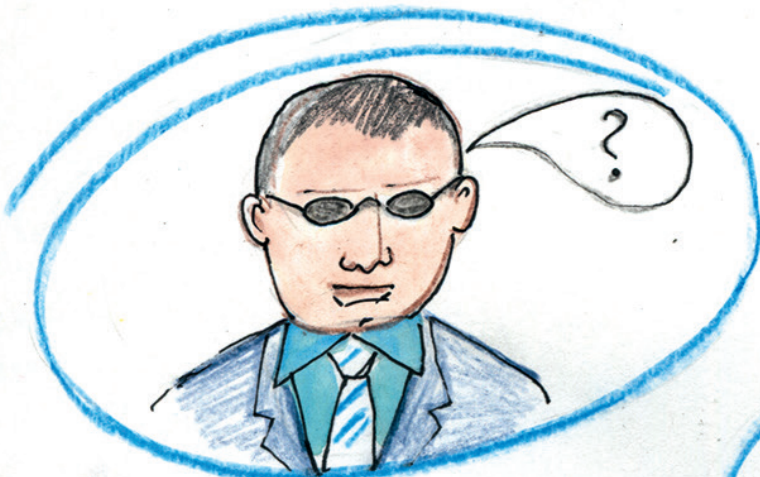
Ціеча бердах доахка клай алапаш.

(тєлдє҃ш)

Эггара массагга фуй?

(Үйла)

Эггара мерзагга фуй?

(Наб)

Эзза юкь йийхка, кхай тла латта воккха саг.

(Ціов)

Е ткъам а бац, е ког-кулг а дац,
сигала гюлла а лел.

(Мух)

Хъалаха алапашта юкъяра дешаш, дйазде уж лохе

С	А	Къ	В	О	Р	Д	А	П	Кх	І	Ы	Е
Т	Ф	Е	П	А	Р	Г	Б	ГІ	Ц	О	Г	А
У	К	Р	ТІ	М	О	Р	Х	С	А	П	А	Л
К	Ъ	Д	А	Г	А	Р	Д	Б	В	Г	Т	Ъ
А	В	А	М	О	Д	З	Е	Ш	Т	У	А	ЦІ
Р	Г	М	ЦІ	Е	Т	Ф	Р	С	Къ	Р	Б	ГІ
Т	Р	С	М	О	Р	Д	Г	Ч	Э	Г	А	Л

1.
2.
3.
4.
5.
6.

7.
8.
9.
10.
11.
12.

Коки.
Фото: Т. Агиров

Дошлорг

Букали (я) – жираф.

Инкал (я) – верблюд.

Маймал (да) – обезьяна.

Мунк (ба) – ячмень.

Пилла (да) – слон.

Шув (ба) – вид черемши.

Детский журнал «Селаад»
(Радуга) №1, 2025 г.

Учредитель:

ГАУ РИ «Издательский дом
«Сердало».

Издается с сентября 1986 года
на ингушском языке.

Зарегистрирован

Управлением
Федеральной службы
по надзору в сфере связи,
информационных технологий
и массовых коммуникаций
по Республике Ингушетия.
Регистрационный номер
ПИ № ТУ06 - 00029
от 19 сентября 2019 г.

Главный редактор

Гагиева М.М.

Художник: Д. Гудантова

Дизайн: И. Курскиев

Сдано в набор 13.01.2025 г.

Подписано к печати 23.01.2025 г.

Дата выхода в свет 29.01.2025 г.

Формат 60x84 1/8.

Бумага офсетная.

Печать офсетная.

Уч.-изд. л. 2,2.

Тираж 2000.

Адрес редакции и издателя:

386101, Республика Ингушетия,
г. Назрань, пр. И. Базоркина, 60.

Сайт: selaad.ru.

Email.: selaad.ri@mail.ru

Телефон: 8 (8734) 77-11-84.

Отпечатано

в ООО «Бланкиздат»,
357600, Ставропольский край,
г. Ессентуки, ул. Никольская, 5.